

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería clínica I

Materia	Enfermería clínica I			
Código	V52G140V01204			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Alonso Pérez, María del Mar			
Profesorado	Alonso Pérez, María del Mar			
Correo-e	mar.alonso.perez@sergas.es			
Web	http://http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición xeral	<p>A Enfermería Clínica I, pertence ao módulo de Ciencias da Enfermería. O estudo da Enfermería Clínica I céntrase na resposta do paciente adulto ás alteracións reais ou potenciais na saúde. A variedade de necesidades asistenciais específicas de cada individuo convértea nunha área cambiante e desafiante da práctica de enfermmería. Para iso, impártense coñecementos sobre patoloxía, valoración física, probas diagnósticas, tratamento combinado e datos relativos aos ensinados (proporcionados ao paciente e a súa familia) e as diferentes estratexias de actuación que o persoal de enfermmería pode adoptar, dentro do marco da prevención, restablecemento ou adaptación, no proceso de saúde/ enfermidade, para buscar o maior nivel de independencia posible da persoa. Así mesmo impartiranse clases teórico-prácticas onde se ensinarán técnicas e procedementos que, posteriormente, xunto co descrito anteriormente, deberán realizar nas prácticas asistenciais que desenvolvesen ao longo da súa formación. Con esta información o alumnado será capaz de emitir diagnósticos de enfermmería e planificar intervencións específicas para cada paciente, baseándose no modelo conceptual de Virginia Henderson, os Padróns Funcionais de saúde de M. Gordon e a aplicación das taxonomías NANDA NIC NOC que se desenvollen en Fundamentos de Enfermería no primeiro curso.</p> <p>Esta asignatura ten gran importancia para o futuro profesional de enfermmería, xa que a profesión enfermeira debe entender cáles son os valores, as necesidades e as expectativas cambiantes da sociedade e formarse para poder proporcionar uns coidados expertos e de óptima calidade.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde

C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de cuidados e realizar a súa avaliación
C31	Realizar as técnicas e procedementos de cuidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos pacientes e familiares
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de comprender os procesos que desencadenan as enfermidades no ámbito da patoloxía cirúrxica e médica.	A1	B7	C28	D1
	A2	B8	C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Ser capaz de diferenciar os mecanismos e os problemas derivados das patoloxías máis comúns dos diferentes aparatos e sistemas do organismo humano, o seu tratamento médico e cirúrxico.	A1		C28	D1
	A2		C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Ser capaz de planificar procedementos e intervencións precisas pra proporcionar unha adecuada atención de enfermaría ás persoas con problemas médicos e cirúrxicos.	A1		C28	D1
	A2		C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Ser capaz de identificar e valorar as necesidades e/o problemas causados por a enfermidade procurando priorizar, planificando cuidados e participando na avaliación do plan de cuidados.	A1		C28	D1
	A2		C29	D2
	A3		C30	D3
	A4		C31	D4
	A5		C32	D5
			C33	D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Tema

I INTRODUCCIÓN Á ENFERMARÍA MEDICO CIRÚRXICA.	☐ Pensamento crítico. ☐ Aplicación de plans de cuidados.
II ATENCIÓN DE ENFERMARÍA AO PACIENTE CON TRASTORNOS DO EQUILIBRIO DE LÍQUIDOS, ELECTROLITOS E ACEDO-BASE.	☐ Trastornos do equilibrio dos líquidos. - Déficit de volumen de líquidos. - Exceso de volumen de líquidos. ☐ Desequilibrio electrolítico. - Alteracións no equilibrio do ión Na. - Alteracións no equilibrio do ión K. ☐ Trastornos acidobásicos. - Acidose. - Alcalose. - Gasometría.
III ATENCIÓN DE ENFERMARÍA AO PACIENTE CON PROBLEMAS NO INTERCAMBIO GASEOSO.	☐ Valoración da función respiratoria. ☐ Trastornos respiratorios superiores. ☐ Trastornos da ventilación. - Bronquite. - Neumonía. ☐ Trastornos do intercambio gaseoso. - Asma. - EPOC. ☐ Trastornos pleurais. - Derrame pleural. - Neumotórax. - Drenaxe torácico. ☐ Tuberculose. ☐ Osixenoterapia.
IV ATENCIÓN DE ENFERMARÍA AO PACIENTE CON ALTERACIÓNS CIRCULATORIAS E HEMATOLÓXICAS E AO PACIENTE ONCOLÓXICO	☐ Alteracións eritrocitarias. - Anemias. - Eritrocitosis. ☐ Alteracións en leucocitos e texidos linfoides. - Leucemias. - Linfomas. ☐ Alteracións plaquetarias e da coagulación. - Trombopenia. - Trombocitose. ☐ O paciente oncolóxico. - Qué é o cancro. - Tratamento e efectos secundarios. - Coidados de enfermaría.
V ATENCIÓN DE ENFERMARÍA AO PACIENTE CON ALTERACIÓNS CARDIOVASCULARES E SHOCK.	☐ Valoración da función cardíaca. ☐ Enfermedade coronaria. - Isquemia miocárdica. - Anxina de peito. ☐ Trastornos cardíacos. - Insuficiencia cardíaca. - Cardiopatías inflamatorias. ☐ Hipertensión arterial. ☐ Trastornos vasculares periféricos. - Trastornos arteriais. - Trastornos venosos. - Trastornos da circulación linfática. ☐ Shock. - Concepto e tipos. - Shock hipovolémico. - Mecanismos compensatorios do shock hipovolémico.
VI ATENCIÓN DE ENFERMARÍA AO PACIENTE CON ALTERACIÓNS TEGUMENTARIAS, INFLAMACIÓN, INFECCIÓN E DOR.	☐ Valoración da piel. ☐ Lesións cutáneas primarias e secundarias. ☐ Queimaduras. ☐ Feridas agudas. - O proceso da cicatrización. ☐ Úlceras crónicas. - Etioloxía. - Clasificación. - Prevención. - Tratamento. Cura en ambiente húmido. ☐ Control das infeccións. - A dor: avaliación e tratamento.

VII ATENCIÓN DE ENFERMARÍA AO PACIENTE CIRÚRXICO.

- A intervención cirúrxica.
- Medicación intraoperatoria.
- O ambiente cirúrxico.
- Coidados do paciente, antes, durante e despois da intervención cirúrxica.
- Drenaxes, tipos e cuidados.
- Complicacións: Prevención e tratamento.

OBRADOIROS

1. Obradoiro de cura en ambiente húmido.
2. Obradoiro de gasometrías/terapia inhalatoria.
3. Obradoiro de espirometrías.
4. Obradoiro de plan de cuidados.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	66	118	184
Obradoiro	10	23	33
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Desarrollo e exposición da temática ofertada por parte da profesora. O alumnado poderá participar, plantexando dúbidas acerca do tema en cuestión.
Obradoiro	Actividad teórico-práctica, na que o alumnado poderá aplicar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas, con resolución de problemas e casos, tanto na aula, de forma grupal, como fora dela, de forma individual. O contido de estes obradoiros será: - Cura en ambiente húmido: tipos de apósitos, indicaciones e posibles combinacións. - Espirometrías: técnica e interpretación/administración de inhaladores. - Administración de medicación por inhalación. - Elaboración de plans de cuidados, aplicados a casos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá presentar dúbidas ou problemas de forma individual, tanto presencialmente (luns e venres de 10 a 12 h), como a través do correo electrónico ou dos foros na plataforma dixital, creados para tal fin. A profesora establecerá a maneira máis idónea de solucionar as dúbidas plantexadas.
Obradoiro	O alumnado poderá presentar dúbidas ou problemas de forma individual, tanto presencialmente (luns e venres de 10 a 12 h), como a través do correo electrónico ou dos foros na plataforma dixital, creados para tal fin. A profesora establecerá a maneira máis idónea de solucionar as dúbidas plantexadas.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Unha vez realizadas e postas en coñecemento do alumnado las valoraciones das avaliaciones, éstos poderán, de forma individual, realizar unha revisión de dichas valoraciones xunto coa profesora.
Exame de preguntas obxectivas	Unha vez realizadas e postas en coñecemento do alumnado las valoraciones das avaliaciones, éstos poderán, de forma individual, realizar unha revisión de dichas valoraciones xunto coa profesora.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Obradoiro	Nas clases teórico-prácticas, realizaranse probas para determinar o grado de coñecemento, a través de exercicios individuais e de elaboraci3ns grupais de plans de coidados. As horas de obradoiro dividiranse en 4 clases, puntuándose de forma independente, cunha puntuaci3n m3xima de 0.75 puntos cada unha delas. É imprescindible a asistencia as mesmas para que poidan ser avaliadas. Salvo motivos de forza maior, a asistencia a estes obradoiros é obrigatoria, e non pode ser substituída por ningunha outra actividade.	30	A1 A2 A3 A5	C29 C30 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D7 D8 D9
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de preguntas tipo test, con 4 respostas posibles, sendo correcta únicamente unha delas. Cada resposta correcta ás preguntas de tipo test sumará 1 punto. Cada resposta incorrecta restará 0.33 puntos, de forma que tres respostas incorrectas suporán a perda dun punto da calificaci3n total da proba.	40	A1 A5	C28	D1 D3 D4 D7 D8
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de preguntas curtas, cunha puntuaci3n de 1 punto por cada resposta correcta. As respostas incompletas xerarán puntuaci3n de forma proporcional. As respostas incorrectas non restarán puntuaci3n.	30	A1 A5	C28	D1 D3 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliaci3n

- **AVALIACI3N CONTINUA:** Tanto os exames como a asistencia aos talleres xerarán cualificaci3n, sendo a ponderaci3n dos exames o 40% e o 30%, respectivamente, e a dos talleres o 30% da nota final.

No caso de optar por esta modalidade de avaliaci3n, a no participaci3n nos talleres conlevará a perda da nota que xeren estes.

Para que as calificaci3ns obtidas nos mesmos poidan ponderar, cómpre ter acadado, como mínimo, a metade da nota posible, tanto nos talleres (15%), coma na suma das probas dos exames (35% en total).

- **AVALIACI3N NON CONTINUA/GLOBAL:** O alumnado realizará, a maiores dos exames, una proba accesoria a determinar, cun valor ponderal do 30% que, SUMADO AOS EXAMES PRINCIPAIS, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %.

Para superar esta proba, é necesario que a suma das cualificaci3ns nos tres exames sexa, como mínimo de 50 puntos.

SE CONSIDERA COMO OPCI3N PREFERENTE A MODALIDADE DE AVALIACI3N CONTINUA. O ALUMNADO QUE DESEXE OPTAR POLA OPCI3N DE AVALIACI3N NON CONTÍNUA DEBERÁ MANIFESTALO, POR ESCRITO, E DENTRO DO PRAZO ESTIPULADO POLA NORMATIVA DA ESCOLA, Á PROFESORA RESPONSABLE DA MATERIA.

- **SEGUNDA OPORTUNIDADE (XULIO):**

- **1. AVALIACI3N CONTINUA :** A avaliaci3n do proceso de aprendizax farase en base a dous exames, co mesmo formato que na primeira oportunidade. As calificaci3ns dos talleres conservaranse nesta convocatoria, PERO NUNCA PODERÁN GARDARSE DUN CURSO PARA OUTRO.

- **2. AVALIACI3N NON CONTINUA/GLOBAL :** Mesmo formato que na primeira oportunidade.

Máis informaci3n de cómo se leva a cabo a cualificaci3n da materia, do contido do exame, dos tipos de preguntas e da súa ponderaci3n na plataforma MOOVI. A informaci3n relativa a la fecha del examen, hora e lugar atópase na seguinte direcci3n web: <http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de informaci3n

Bibliografía Básica

Lewis, Hagler, Bucher, Heitkemper, Hardin, Kwong and Roberts., **GUÍA PRÁCTICA DE ENFERMERÍA MÉDICO-QUIRÚRGICA: EVALUACI3N Y ABORDAJE DE PROBLEMAS CLÍNICOS**, 10ª Edici3n, Elsevier, 2018

Morillo Rodríguez & Fernández Ayuso, **ENFERMERÍA CLÍNICA I**, 1ª, Elsevier, 2016

Morillo Rodríguez & Fernández Ayuso, **ENFERMERÍA CLÍNICA II**, 1ª, Elsevier, 2016

Hurst, Marlenne, **ENFERMERÍA MÉDICO-QUIRÚRGICA**, Material Moderno, 2013

Alfaro-LeFevre, **Pensamiento crítico, razonamiento clínico y juicio clínico en enfermería**, 6ª Edici3n, Elsevier, 2016

NANDA Internacional, **DIAGNÓSTICOS ENFERMEROS. DEFINICIONES Y CLASIFICACI3N**, 2021-2023, Elsevier, 2021

Enfermería actual, **Listado de diagnosticos NANDA**,

Mundo Enfermero, **NANDA- Gordon. DIAGNÓSTICOS NANDA SEGÚN DOMINIOS Y CLASES EN LA TAXONOMÍA II**,

Bibliografía Complementaria

Le Mone; Burke., **Pensamiento crítico en la asistencia del paciente. M.Q.E.**, 4ª, Volumen I y II año 2009, PEARSON, 2009

Sandra F. Smith; Duell; Martín, **Técnicas de Enfermería Clínica . DE LAS TÉCNICAS BÁSICAS A LAS AVANZADAS**, 7ª , Volumen I y II año 2009, PEARSON, 2009

Enfermería actual, **Actualización en enfermería. Dominios y clases**,

Enfermería actual, **NANDA-Virginia Henderson**,

Enfermería actual, **NOC Objetivos**,

Enfermería actual, **NIC Intervenciones**,

Bibliosaude,

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica II/V52G140V01205

Prácticas clínicas I/V52G140V01208

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Ética e lexislación/V52G140V01202

Farmacología e dietética/V52G140V01203

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V52G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/V52G140V01103

Fisiología: Fisiología/V52G140V01105

Fundamentos de enfermería/V52G140V01107

Introducción á enfermería clínica/V52G140V01201